

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/137722,70-rocznica-smierci-mjr-Zygmunta-Szendzielarza-Lupaszk.html>

17.05.2026, 12:23

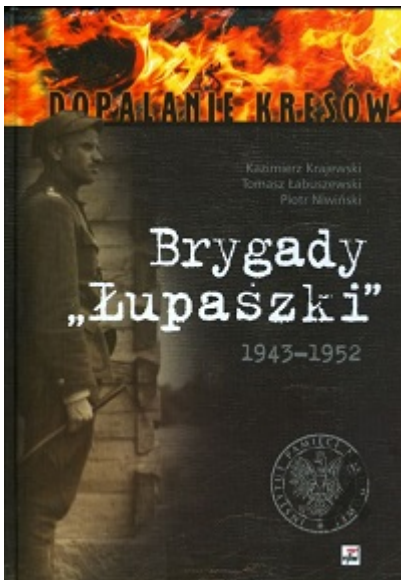
70. rocznica śmierci mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”

8 lutego 1951 r. w więzieniu mokotowskim w Warszawie wykonano wyrok śmierci na mjr. Zygmuncie Szendzielarzu „Łupaszce”, dowódcy V Wileńskiej Brygady Armii Krajowej.

08.02.2021

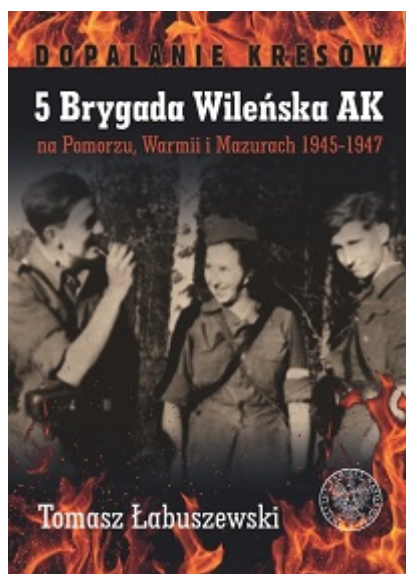
[Biogram mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”.](#)

Polecamy publikacje historyków z warszawskiego Oddziału IPN:

[Kazimierz Krajewski, Tomasz Łabuszewski, Piotr Niwiński, *Brygady „Łupaszki”. 5 i 6 Wileńska Brygada AK w fotografii 1943-1952.* Instytut Pamięci Narodowej, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2010, 464 s. \(seria „Dopalenie Kresów”\)](#)

Album *Brygady „Łupaszki”* to historia dziewięcioletnich zmagani oddziałów dowodzonych przez mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszkę”, walczących z Niemcami, Litwinami, Sowiecami i ich komunistycznymi zausznikami na polach Wileńszczyzny, Białostocczyzny, Podlasia, Kaszub, Warmii i Mazur. To prawdziwa epopeja dwóch najbardziej zasłużonych oddziałów polskiego powojennego podziemia niepodległościowego – 5 i 6 Brygady Wileńskiej AK. Oddziałów, które, wbrew przeciwnościom losu i kalkulacjom politycznym, przez wiele lat konsekwentnie prowadziły pod komendą mjr. „Łupaszki” otwartą walkę z wrogami Państwa Polskiego, dając świadectwo głębokiego patriotyzmu i przywiązania do tradycji niepodległościowej. To wreszcie historia wyjątkowej zbiorowości ludzi, w większości bardzo młodych, pochodzących z Wileńszczyzny i Podlasia, związanych wspólnotą ideową i prawdziwym braterstwem broni. Ludzi, którzy za wierność Ojczyźnie gotowi byli zapłacić cenę najwyższą. Album ten jest wyrazem hołdu za ich ofiarę.

[Tomasz Łabuszewski, 5 Brygada Wileńska AK na Pomorzu, Warmii i Mazurach 1945-1947, Warszawa 2017, 496 s., ISBN 978-83-8098-264-2](#)

Publikacja opisuje najbardziej spektakularny i widowiskowy etap w działalności 5 Brygady Wileńskiej AK, kiedy to po wygaszeniu działań na Białostocczyźnie przeniosła się ona na teren północnej Polski. To historia nieuchwytnych lotnych patroli, przemierzających dziennie setki kilometrów, to szlak bojowyznaczony 27 rozbitymi posterunkami MO i placówkami UB. To wreszcie historia niezwykle zbiorowości żołnierzy 5 Brygady – młodych ludzi z Kresów, dla których walka o wolną Polskę była sprawą najważniejszą.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)